

Församlingsinstruktion i Skarpnäcks församling 2024–2027

Den som är i Kristus är alltså en ny skapelse, det gamla är förbi, något nytt har kommit.

Andra Korinthierbrevet 5:17

OM FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONEN

Församlingsinstruktionen är Skarpnäcks församlings övergripande styrdokument och ligger till grund för årliga mål, budget och verksamhetsplanering samt uppföljning under åren 2024–2027.

Församlingsbor, personal och förtroendevalda har fått formulera önskat läge 2027.

Personalen har även definierat de största utmaningarna för församlingen kommande år.

Utifrån en omvärldsbeskrivning, med diakonalt perspektiv, har mål och prioriteringar för att kunna nå det önskade läget tagits fram. Arbetet har skett i samråd med Stockholms stift.

UPPGIFT OCH SYFTE ENLIGT KYRKOORDNINGEN

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.”¹ ”Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.”²

OMVÄRLDSBESKRIVNING³

Skarpnäcks församling är belägen söder om Stockholms innerstad och utgörs av områdena Bagarmossen, Björkhagen, delar av Blåsut och Enskededalen, Hammarbyhöjden, Kärrtorp, Orhem och Skarpnäcks gård. I församlingen bor ungefär 48 000 personer. Befolkningen beräknas öka med cirka 4 procent till 2026 och med 17 procent till 2031. 27 procent av invånarna är utlandsfödda eller har två föräldrar som är födda utomlands.

¹ Kyrkoordningen, kapitel 2, paragraf 1.

² Kyrkoordningen, inledningen till den andra avdelningen.

³ Källor: Stockholms stads enkät, områdesfakta för Skarpnäck stadsdelsområde, polisen och Svenska kyrkans interna register. Statistiken är i huvudsak från årsskiftet 2021/22.

I församlingens geografiska område finns 15 grundskolor, tre gymnasieskolor och en folkhögskola. Ungefär 9 950 personer har sitt arbete i området. 80,2 procent av de boende i församlingen förvärvsarbetar och 3,2 procent är öppet arbetslösa. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är största offentliga aktör. Här finns också ett rikt föreningsliv och flera andra religiösa samfund.

2 procent av invånarna får ekonomiskt bistånd. 2,6 procent av barnen i stadsdelen ingår i ett hushåll som någon gång under 2021 fick ekonomiskt bistånd. Generellt finns en större socioekonomisk utsatthet i Bagarmossen och Skarpnäcks gård än i övriga delar av församlingen. Många människor som bor och vistas i Skarpnäcks församling står inför en rad utmaningar och svårigheter, som ekonomisk utsatthet, psykisk ohälsa, våld och hot om våld. Höjda hyror och hög inflation riskerar att drabba redan ekonomiskt utsatta hårt.

I Stockholmsenkäten 2022⁴ framkommer att 34 procent av eleverna i årskurs 9 känner sig ledsna eller deppiga utan att veta varför. 24 procent av dem under 20 år känner sig otrygga i sitt bostadsområde.

De skjutningar som drabbat Skarpnäck de senaste åren innebär att många upplever ökad otrygghet i vardagen. Människor i alla åldrar uttrycker oro över utvecklingen med fokus på hur vi som samhälle ska kunna stödja unga som riskerar att gå in i kriminalitet.⁵

FAKTA OM SKARPNÄCKS FÖRSAMLING

Cirka 20 500 personer (42,7 procent) av dem som bor i församlingen är medlemmar i Svenska kyrkan⁶. Antalet medlemmar sjunker, en trend som är liknande för Svenska kyrkan i stort⁷.

⁴ Vartannat år genomför Stockholms stad den så kallade Stockholmsenkäten där ungdomar svarar på frågor uppdelade i olika områden. Svaren sammanställs till en rapport om ungdomars levnadsvanor.

⁵ Underlag är en öppen undersökning som Skarpnäcks församling gjorde under hösten 2022.

⁶ Källa: Svenska kyrkans statistik per 31 december 2022

⁷ 2018–2022 minskade antalet medlemmar i Skarpnäcks församling med 5,7 procent. Motsvarande siffra för Stockholms stift är 5,7 procent och för nationell nivå 5,8 procent.

All verksamhet i Skarpnäcks församling är kostnadsfri och har fokus på en öppen och trygg gemenskap. Församlingen har två kyrkor: Markuskyrkan och Bagarmossens kyrka. Markuskyrkan är ett internationellt erkänt arkitektoniskt mästerverk⁸ med besökare från hela världen. Där sker en bred verksamhet med allt från högmässa och stora konserter till samtalsgrupper och Öppen förskola. I Markuskyrkan finns församlingens kansli och medarbetarnas kontorsplatser. Bagarmossens kyrka är en av Sveriges minsta⁹. I kyrkorummet och cafédelen sker bland annat körövningar, ungdomsverksamhet och öppen gemenskap för daglediga, liksom gudstjänster varje vecka. Församlingen har även lokalen Markusplatsen i Skarpnäck med verksamheter för alla åldrar. Kyrkofullmäktige har fastställt en lokalförsörjningsplan och underhållet av fastigheterna följer en långsiktig plan.

Efter pandemin har antalet som firar gudstjänst stadigt ökat och de regelbundna konserterna i Markuskyrkan fyller kyrkorummet. Den vikande doptrenden har vänt uppåt igen, även om församlingen inte är tillbaka på samma nivå som före pandemin. Nära 30 procent av konfirmanderna döps i samband med sin konfirmation¹⁰.

Församlingen har 38 tjänster. Efter några ekonomiskt tuffa år arbetar församlingen med att bygga upp målkapitalet, ett arbete som har goda förutsättningar att lyckas.

OMVÄRLDSANALYS

Kommande år står Skarpnäcks församling, liksom många andra områden i Sverige, inför en mängd utmaningar. Hårdare samhällsklimat, polarisering, oro för skapelsen och ekonomisk otrygghet är bara några faktorer som omvärldskartläggningen identifierat. Därtill finns en ökad utsatthet bland unga som riskerar att hamna i utanförskap och kriminalitet.

De senaste åren har församlingen satsat på att vara synliga där människor befinner sig, samarbeta med andra aktörer, vara tillgängliga och hålla öppet vid kriser. Det har gjort att många känner till Skarpnäcks församling och uppskattar vårt arbete. Därför är det viktigt att

⁸ Markuskyrkan i Björkhagen är ritad av Sigurd Lewerentz och invigdes 1960.

⁹ Bagarmossens kyrka ligger i en gammal affärslokal, är ritad av arkitekten Göran Jansson och invigdes år 2001.

¹⁰ Snitt 2019–2022 är 29,75 procent. Siffran gäller endast församlingens tillhöriga.

fortsätta bygga strategiska samarbeten och att synas där människor är, även för att bekräfta befintliga medlemmar och attrahera nya.

Skarpnäcks församling ska ha en god dialog med EFS-föreningen i Hammarbykyrkan och med andra kristna samfund som verkar inom församlingen. Vi ska under de kommande fyra åren sträva efter att ha relationer även till andra religiösa grupper som verkar inom församlingens geografiska område.

Skarpnäcks församling är en av många aktörer i närområdet och det är av största vikt att vi fortsätter lyfta fram den unika kompetens vi som kyrka kan bidra med i samhället.

Församlingen behöver också visa på vikten av förebyggande arbete, särskilt då Stadsdelsförvaltningen har aviserat neddragningar för just detta.

Främlingsfientlighet med politisk och religiös grund är tyvärr något vi möter så gott som dagligen. Skarpnäcks församling behöver arbeta aktivt med att möjliggöra trygga sammanhang med samtal om tolerans.

Efter några tunga år av pandemi och restriktioner vill vi ta vara på människors längtan efter andlighet och intresse av att utforska den egna tron. Vi ska skapa många olika möjligheter till växande för alla åldrar i en bred verksamhet, med gudstjänsten som nav. Genom fortsatt närvaro, samarbete och långsiktighet vill vi sprida det glada budskapet¹¹, förmedla hopp och ge kraft att förändra!

VISION I SKARPNÄCKS FÖRSAMLING

Vi är en kyrka där människor möts, växer och delar Guds kärlek.

¹¹ "Här börjar glädjebudet om Jesus Kristus, Guds son." Markusevangeliet 1:1

PASTORALT PROGRAM I SKARPNÄCKS FÖRSAMLING

PERSPEKTIV

Skarpnäcks församling har fyra övergripande perspektiv som genomsyrar allt arbete och alla styrdokument:

- **Ett barnperspektiv**

Vi fortsätter den långsiktiga satsningen på barn och unga, med fokus på ett förebyggande arbete i samarbete med civilsamhället och med skolor i närområdet. Barnets perspektiv bär oss genom det arbetet¹².

- **Ett diakonalt perspektiv**

Vi är en diakonal församling med en diakonipastoral som vägleder all verksamhet. Alla församlingens aktiviteter är kostnadsfria att ta del av. Vi är närvarande i livets alla skeenden och är trygga i vårt uppdrag som bärare av tro och hopp.

- **Ett hållbarhetsperspektiv**

Vi månar om skapelsen och är goda förebilder som arbetar enligt Svenska kyrkans miljödiplomeringsstandard. Vi bidrar till andlig hållbarhet; att livet upplevs meningsfullt och att människor lever i samhörighet och solidaritet med varandra och naturen.

- **Ett normkritiskt perspektiv**

Vi strävar efter att vara öppna och inkluderande. Vi är medvetna om våra egna och andras normer och privilegier. Vi har ett kritiskt förhållningssätt till problematiska normer i all verksamhet.

¹² I strategiska beslut ska en barnkonsekvensanalys alltid göras.

MÅL FÖR DET PASTORALA PROGRAMMET

Mod att vilja växa

Den som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Johannes 4:14

Skarpnäcks församling ska erbjuda många former för andligt växande och en gudstjänstgemenskap som talar till många.

Indikatorer för målet: Antal deltagare i gudstjänster, antal olika möjligheter till undervisning/fördjupning för alla åldrar, andel döpta och konfirmerade, andel konfirmander som går vidare till ledarutbildning och ungdomsverksamhet.

Längtan att få mötas

Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem. Matteus 18:20

Skarpnäcks församling ska vara ett andligt vardagsrum.

Indikatorer för målet: Antal deltagare i helgfirande/event, antal mötesplatser vi erbjuder, bredd i musik- och kulturutbud, omfattning av generationsöverskridande mötesplatser, hur vi har öppet när andra har stängt

Kraft att göra skillnad

Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er. Johannes 20:21

Skarpnäcks församling ska ha en bredd i sitt sociala arbete med en mångfald engagerade och deltagare.

Indikatorer för målet: Antal ideellt engagerade i församlingen, mångfalden bland deltagarna, antal samarbetsaktörer, antal verksamheter som sker i samverkan med andra organisationer/personer, antal verksamheter där dialog om tolerans aktivt möjliggörs, antal medlemmar i Svenska kyrkan.

Skarpnäcks församling ska vara en aktiv del i den världsvida kyrkan.

Indikatorer för målet: Kollektor, insamlade medel, omfattning av ungdomsresor utomlands, vänförsamlingar, aktiviteter för information om ACT Svenska kyrkan.